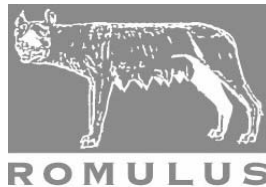

**PROIECTARE ORIENTATĂ SPRE DOMENIU ȘI
DEZVOLTARE ORIENTATĂ SPRE MASHUP BAZATE PE
OPEN SOURCE JAVA METAFRAMEWORK PENTRU
DEZVOLTAREA DE SOFTWARE WEB PRAGMATICĂ,
FIABILĂ ȘI SIGURĂ:
METODOLOGIA ROMULUS PENTRU DEZVOLTAREA
DE APLICAȚII OPEN SOURCE EXTENSIBILE**

<http://www.ict-romulus.eu>, <http://romulus.ici.ro>

Rezumat: Această lucrare prezintă metodologia utilizată pentru elaborarea proiectului european Romulus. Scopul ei este acela de a descrie metodologia selectată și lucrările efectuate pentru analiză, dezvoltare și testare pentru a furniza o nouă versiune pentru Roma Meta-Framework și noi plug-in-uri pentru Romulus.

Cuvinte Cheie: metaframework, Roma, plug-in, postare, implementare, portal, iterație, testare automată.

Abstract: The goal of this paper is to describe the methodology selected and the work made for the analysis, development and test to deliver Roma Meta Framework and the new Romulus plug-ins.

Keywords: metaframework, Roma, plug-in, post, implementation, portal, iteration, automat testing.

1. Introducere

Această lucrare are ca scop descrierea metodologiei utilizate și a activităților efectuate pentru analiză, dezvoltare și testare, pentru furnizarea unei noi versiuni pentru Roma Meta-Framework [RomaURL] versiunea 1.0.0 și noul plug-in Romulus.

2. Metodologie

Această secțiune prezintă o metodologie cadru pentru Romulus. [Haw00] prevede că o metodologie unică nu poate lucra pentru întregul spectru de proiecte diferite; managementul de proiect identifică natura specifică a proiectului în speță și, apoi, selectează metodologia de dezvoltare cea mai adecvată. Framework-ul Romulus are ca scop dezvoltarea metodologiei Agile pentru aplicații web.

Ca urmare, s-a utilizat o metodologie care se bazează pe următoarele principii:

- dezvoltare Agile. Agilitatea denotă “calitatea de a fi agil; pregătit pentru mișcare; agilitate, activitate, dexteritate în” mișcare, și grupează un set de metodologii care încearcă să favorizeze comunicarea și accelerarea dezvoltării;
- utilizarea instrumentelor de programare Open Source - Gratuit / Liber (Free / Libre);
- echipe mici-mijlocii de dezvoltare;
- dezvoltarea axată pe Domeniu (DDD - Domain Driven Development); principala tehnică de dezvoltare Romulus sugerează că, zona centrală care diferențiază aplicațiile, este concentrarea asupra domeniului.

3. Metodologiile Agile

În această secțiune se face o trecere în revistă a metodologiilor populare Agile [Abr02].

3.1 Extreme Programming

Extreme Programming (XP) [Bec99] este o metodologie Agile, cu idei și practici deja tratate de către metodologiile existente. Aceasta este condusă de un set de practici principale și concepte cheie:

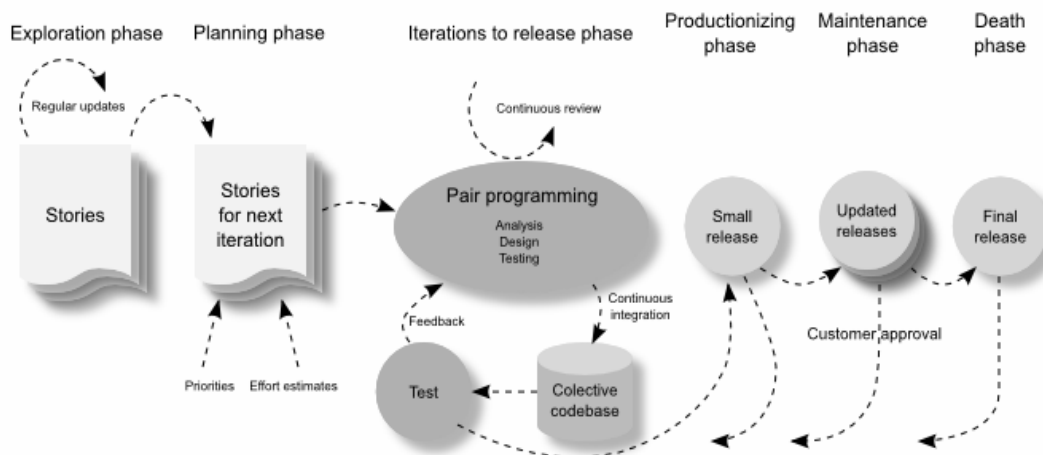
- Planificarea jocului. Interacțiune strânsă între client și programatori. Programatorii estimează efortul necesar pentru punerea în aplicare a “relatării privind sistemul actual” al clientului și clientul decide apoi cu privire la domeniul de aplicare și termenul de realizare.
- Realizări mici / scurte. Un sistem simplu este „produs” rapid - cel puțin o dată la două - trei luni. Noile versiuni sunt, apoi, actualizate zilnic sau cel puțin lunar.
- Metafora. Sistemul este definit de o metaforă / set de metafore între client și programatori. Această poveste „comună” ghidează toată dezvoltarea prin descrierea modului în care funcționează sistemul.
- Proiectare simplă. Accentul se pune pe proiectarea celei mai simple soluții posibile, care este implementabilă în acest moment. Complexitatea inutilă și codul suplimentar sunt eliminate imediat.
- Testarea. Dezvoltarea software-ului este axată pe testare. Testele sunt puse în aplicare înainte de scrierea codului și sunt difuzate continuu. Clienții scriu testele funcționale.
- Refactorizarea. Restructurarea sistemului prin eliminarea duplicării, îmbunătățirea comunicării, simplificarea și flexibilitatea adăugărilor.
- Asocierea de programare. Doi oameni scriu codul la calculator.
- Proprietate colectivă. Oricine poate modifica, în orice moment, orice parte a codului.
- Integrare continuă. O nouă piesă de cod este integrată în codul de bază, de îndată ce este gata. Astfel, sistemul este integrat și construit de mai multe ori pe zi. Toate testele sunt rulate și trebuie să fie trecute, astfel încât schimbările în cod să fie acceptate.
- 40 de ore pe săptămână. O săptămână are maxim 40 de ore de lucru. Nu sunt permise două săptămâni la rând, ore suplimentare. Dacă se întâmplă acest lucru, aceasta este tratată ca o problemă ce trebuie să fie rezolvată.
- Client. Clientul trebuie să fie prezent și disponibil cu normă întreagă, pentru echipă.
- Standarde de codificare. Există reguli de codificare și sunt urmate de programatori. Trebuie să fie subliniată comunicarea prin cod.
- Spațiu de lucru deschis. Este de preferat o cameră mare împărțită în compartimente mici. Programatori pereche ar trebui să fie plasați în centrul spațiului.
- Reguli. Echipa are propriile reguli care sunt urmate, dar care pot fi, de asemenea, schimbate în orice moment.

Modificările trebuie să fie convenite, în prealabil, și impactul acestora trebuie să fie evaluat.

XP este destinată echipelor mici și mijlocii și ia în considerare, următorii actori: programator, client, tester, depanator, antrenor, consultant și manager (big boss).

Una dintre ideile fundamentale ale XP este că nu există nici un proces care se încadrează oricărui proiect ca atare, ci mai degrabă, practicile ar trebui să fie adaptate pentru a se potrivi nevoilor proiectelor individuale. Ca urmare, în conformitate cu principiile Agile, metodologia nu ar trebui să prevadă procese dificile care nu pot fi adaptate sau urmărite.

Ciclul de viață al XP (figura 1) constă din cinci faze: explorare, planificare, repetări la lansare, producție, întreținere și, în final, dispariția produsului:

Figura 1. Extreme Programming - ciclul de viață

- Faza de planificare: se realizează un acord de conținut pentru prima variantă; sunt realizate, de asemenea: o estimare cu privire la efortul pentru fiecare caracteristică și un calendar. Durata: câteva de zile.
- Lansări repetate de versiuni: include mai multe iterații ale sistemelor, înainte de prima lansare. Programul stabilit în etapa de planificare este defalcat la un număr de iterații. Testele funcționale create de client sunt rulate la sfârșitul fiecărei iterații. Durata: fiecare repetare va dura de la una, la patru săptămâni.
- Faza de producție: necesită teste suplimentare înainte ca sistemul să fie lansat. Ideile și sugestiile: amânate, sunt documentate pentru punerea în aplicare ulterioară, în timpul fazei de întreținere. Durata: o săptămână pentru fiecare repetare.
- Faza de întreținere: după ce prima versiune este lansată pentru utilizarea clientului, conform XP, proiectul trebuie să păstreze sistemul în funcțiune în timp ce se produc, de asemenea, iterații noi.
- Faza de dispariție: atunci când clientul nu mai are nimic pus în aplicare.

3.2. Dezvoltare de software Open Source

Open Source Software (OSS) paradigmă [Fel00] sugerează că codul sursă ar trebui să fie disponibil pentru distribuire și modificare gratuite, fără nici o taxă. Principiile de bază ale dezvoltării OSS sunt:

- Sistemele sunt construite de către un număr mare de voluntari.
- Sarcinile nu sunt atribuite; oamenii își aleg ei înșiși sarcinile care-i interesează.
- Nu există nici un sistem explicit la nivel de proiectare.
- Nu există nici un plan de proiect, calendar sau listă de rezultate.
- Sistemul este completat prin mici creșteri (incrementări).
- Programele sunt testate frecvent.

Principalii actori în dezvoltarea OSS sunt lideri de proiect, dezvoltatorii voluntari, raportorii de bug-uri și creatorii de blog-uri. Din dezvoltarea OSS lipsesc multe dintre mecanismele tradiționale de coordonare a dezvoltării de software. În schimb, se impune libertatea de

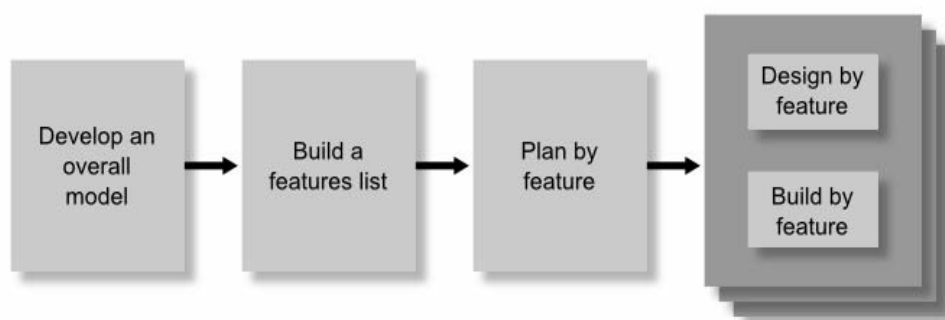
contribuție, adesea ghidată de către șeful de proiect care încearcă să echilibreze obiectivele proiectului cu dorințele comunității pentru a concentra contribuțiile dezvoltatorului într-o singură direcție. De obicei, un proiect OSS constă din următoarele faze vizibile [Sha02]:

1. Descoperirea problemei;
2. Găsirea de voluntari;
3. Identificarea soluției;
4. Dezvoltarea și testarea de cod;
5. Revizuirea schimbării de cod;
6. Realizarea codului și a documentației;
7. Lansarea management-ului.

3.3 Dezvoltare axată pe Caracteristică (Feature Driven Development)

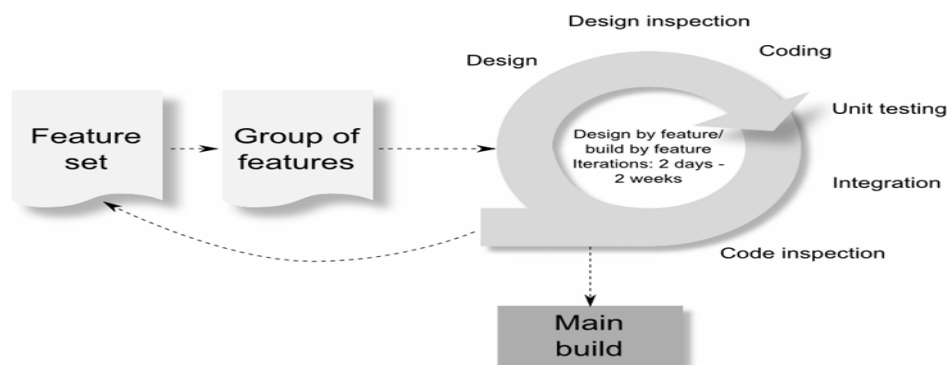
Feature Driven Development (FDD) este o abordare flexibilă și adaptabilă pentru dezvoltarea de sisteme software care acoperă numai proiectarea și construirea fazelor de dezvoltare de software, deși a fost conceput pentru a funcționa cu alte activități ale unui proiect de dezvoltare software. În ansamblu, FDD încearcă să ofere o metodologie iterativă, combinată cu cele mai bune practici dovedite a fi eficiente în industrie. FDD constă din cinci procese secvențiale (figura 2) în care se efectuează proiectarea și construirea sistemului.

- Elaborarea unui model de ansamblu. În acest stadiu, cerințele sunt folosite pentru a dezvolta un model de ansamblu. Domeniul de ansamblu este construit prin împărțirea acestuia în subdomenii, în care obiectele și relațiile dintre ele sunt modelate și specificate de echipe diferite;
- Construirea unei liste de caracteristici. Sunt prezentate funcții evaluate de clienți pentru a stabili seturi de așa-numita caracteristică majoră, care grupează mulțimile de caracteristici obținute din cerințe și din modelul de ansamblu;
- Planul de caracteristică. Este creat un plan general, în care seturile de caracteristici sunt secvențiale. Seturile de caracteristici și clasele sunt alocate programatorilor șefi și, respectiv, proprietarilor de clase;
- Proiectare după caracteristică și construire prin caracteristică. Un grup mic de caracteristici este selectat și echipele de lucru sunt formate de către proprietarii de clasă. Caracteristicile sunt puse în aplicare iterativ printr-un set de activități prezentate în figura 3.

Figura 2. Procesele de dezvoltare pentru Feature Driven Development

După ce se realizează fiecare iterație, caracteristicile dezvoltate sunt salvate în “construcția” principală.

Figura 3. Implementarea (punerea în aplicare) a caracteristicilor iterative

Rolurile FDD sunt clasificate în rolurile principale (manager de proiect, arhitectul șef, director de dezvoltare, programator șef, proprietar de clasă și experți în domeniu), roluri suport (manager de versiune, avocat de limbaj / guru de limbaj, inginer „constructor”, expert în instrumente și administratorul de sistem) și roluri suplimentare (testeri, „lansatori”, scriitori tehnici). Un membru al echipei poate juca roluri multiple și un rol unic poate fi partajat de mai multe persoane.

Această metodologie constă dintr-un set de bune practici:

- Modelare obiectelor domeniului. Explorarea și explicațiile domeniului problemei. Rezultatul este un framework (cadru) în care se adaugă caracteristici.
- Dezvoltarea axată pe caracteristică. Dezvoltarea și urmărirea progresului printr-o listă de funcții descompuse din punct de vedere funcțional și evaluate de client.
- Proprietatea Clasei individuale (Cod). Fiecare clasă are o singură persoană desemnată ca responsabilă pentru coerența, performanța și integritatea conceptuală a clasei.
- Caracteristicile echipelor. Se referă la echipe mici, formate dinamic.
- Inspecție. Se referă la utilizarea mecanismelor cele mai cunoscute de detectare a defectelor.
- Construcții obișnuite. Se referă la asigurarea faptului că există întotdeauna un sistem de rulare disponibil și demonstrabil. În mod regulat se construiește forma de bază, la care se adaugă caracteristici noi.
- Management de Configurare. Permite identificarea și urmărirea istorică a celor mai recente versiuni ale fiecărui fișier complet de cod sursă.
- Raportarea Progresului. Progresul este raportat la toate nivelurile de organizare necesare, pe baza muncii complete.

3.4 Scrum

Scrum este o metodologie care vizează dezvoltarea generală a sistemelor. Ideea principală a metodologiei Scrum este aceea că variabilele de mediu, cum ar fi cerințele, resursele și tehnologiile, se pot schimba cu timpul, astfel încât este esențial să se utilizeze un proces de dezvoltare care este în măsură să răspundă la schimbări. Scrum va încerca să realizeze acest lucru inclusiv prin includerea activităților de management ce au ca scop identificarea deficiențelor în procesul de dezvoltare [Ken06].

Scrum consideră următoarele roluri: master Scrum (utilizarea corespunzătoare a principiilor Scrum), proprietarul de produs, echipa de lucru, client și manager. Procesul de dezvoltare constă în cele trei faze, după cum se arată în Figura 4.

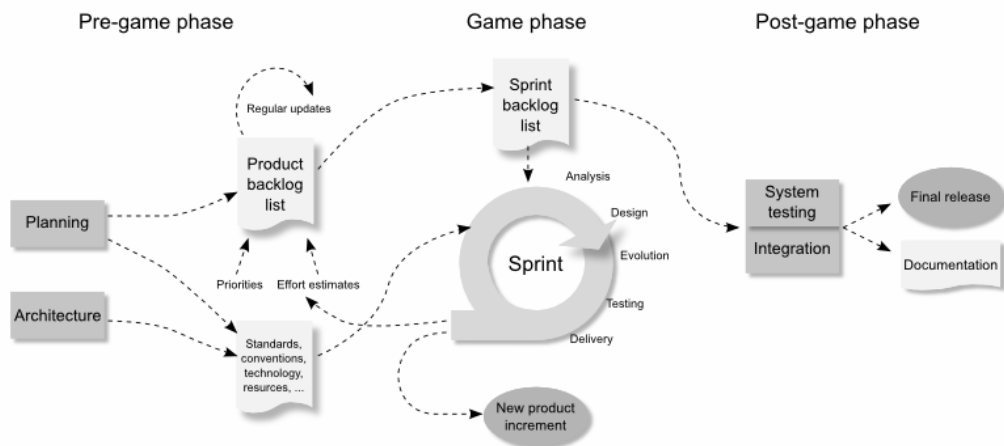

Figura 4. Faze conform metodologiei Scrum

3.5. Metoda de dezvoltare a sistemelor dinamice

Metoda de dezvoltare a sistemelor dinamice (DSDM) este un framework (cadru) gratuit, pentru dezvoltare de RAD-uri (Rapid Application Development - Dezvoltări rapide ale aplicațiilor).

Ideea fundamentală a DSDM este următoarea: este de preferat să se stabilească timpul și resursele necesare realizării unui produs și apoi să se ajusteze, în consecință, funcționalitatea în loc de stabilirea funcționalității, iar apoi să se ajusteze timpul și resursele necesare realizării unui produs având această funcționalitate.

DSDM definește 15 roluri pentru utilizatori și dezvoltatori. Cele mai dominante roluri sunt cele de: dezvoltator, coordonator tehnic, utilizator implicat în dezvoltare, utilizatorul vizionar (care știe cel mai clar obiectivele proiectului) și sponsorul executiv. DSDM constă din cinci faze:

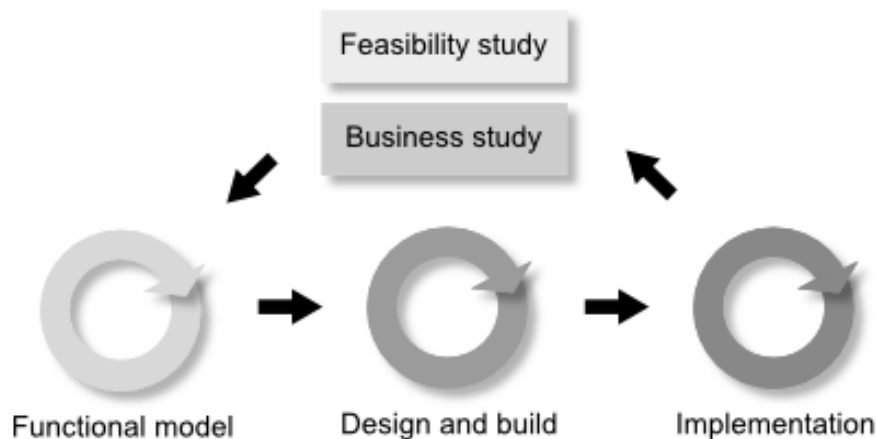

Figura 5. Fazele Metodei de Dezvoltare Dinamică a Sistemelor

Modelarea Agile

Modelarea Agile (AM) este o metodologie de dezvoltare axată pe practici și principii culturale. Modelarea Agile propune cinci valori: comunicare, simplitate, reacție, curaj și „umilință”.

Principiul de bază al modelării Agile constă în promovarea importanței funcționării

software-ului ca principal scop al modelării.

Din punctul de vedere general al dezvoltării de software, modelarea Agile nu este suficientă în sine. Deoarece aceasta acoperă doar modelarea, este nevoie de metode suport.

Programare pragmatică

Programarea pragmatică (PP) este un set de cele mai bune practici în programare, publicat în revista „The Pragmatic Programmer” (Programator pragmatic) de către Andrew Hunt și Thomas David, ambii implicați în mișcarea Agile și Manifestul Agile.

Familia de Metodologii Crystal

Familia de metodologii Crystal include o serie de metodologii diferite pentru alegerea metodei celei mai potrivite pentru fiecare proiect individual. Fiecare membru al familiei de Crystal (figura 6) este marcat cu o culoare care să indice „greutatea” metodologiei, adică o culoare mai închisă indică o metodologie mai complicată. Simbolurile caracter indică o pierdere potențială cauzată de o eroare de sistem (adică nivelul critic, care poate fi Comfort -C, bani discreționar -D, bani esențial -E și Life -L-), în timp ce numărul indică numărul maxim de persoane implicate în proiect.

E6	E20	E40	E80
D6	D20	D40	D80
C6	C20	C40	C80
Clear	Yellow	Orange	Red

Size of the project →

Figura 6. “Greutatea” metodologiei

Proiectele folosesc întotdeauna cicluri de dezvoltare incrementale, cu o lungime de creștere de maximum patru luni, dar de preferință între una și trei luni. Accentul se pune pe comunicarea și cooperarea între oameni. Metodologiile Crystal nu limitează practicile de dezvoltare, instrumentele sau produsele de lucru, permițând în același timp, adaptarea la practicile Scrum. În prezent există trei metodologii principale Crystal: Crystal Clear, Crystal Orange și Crystal Orange Web.

4. Metodologia utilizată în proiectul Romulus

Așa cum s-a menționat anterior, metodologia Romulus este menită să ofere o metodă de dezvoltare Agile pentru a construi aplicații web de către echipe mici / mijlocii prin utilizarea de instrumente Open Source Software OSS și dezvoltarea axată pe domeniu.

Deși metodologiile nu sunt legate de utilizarea tehnologiilor specifice, instrumentelor sau limbajelor, este nevoie ca acestea să fie adaptate pentru utilizatorii lor țintă și pentru pregătirea acestora. Dezvoltatorii OSS sunt un grup țintă mare. De multe ori, dezvoltatorii OSS sunt reticenți să urmeze o metodologie, astfel încât, pentru a ajunge la acest grup de dezvoltatori este nevoie de un efort de comunicare mai mare.

Metodologia Romulus este inspirată din Extreme Programming, Programarea Pragmatică și alte metodologii Agile; la acestea se adaugă abordarea dezvoltării axate pe domeniu (DDD -

Domain Driven Development) pentru proiectarea de software.

Principiile sale de bază privind echipa de elaborare a proiectului, sunt descrise în continuare:

- Programare pereche. Doi oameni scriu cod. Unul se concentrează pe detalierea codului, în timp ce celălalt revelează codul și se concentrează pe imaginea de ansamblu. Acest lucru duce la un cod de calitate mai bună și un mediu de lucru mai dinamic. Perechile sunt modificate și rolurile sunt schimbate frecvent, astfel încât comunicarea este continuă și toată lumea știe toate părțile sistemului.
- Dezvoltare iterativă (săptămânal). Sistemul este dezvoltat cu creșteri mici pentru a identifica riscurile și problemele. O nouă piesă de cod este integrată în codul de bază, de îndată ce este gata. Toate modificările intervenite în timpul dezvoltării sunt reversibile. Astfel, sistemul este integrat și construit de mai multe ori pe zi.
- Testare. Testarea este integrată în întregul ciclu de viață de dezvoltare. Calitatea software-ului este verificată prin testare în timpul fiecărei iterații (repetări). Toate testele trebuie să fie trecute pentru ca modificările de cod să fie acceptate. Scrierea de teste se face înainte de punerea în aplicare. În cele din urmă, se scrie un caz de testare automată pentru fiecare bug întâlnit.
- Livrările de software. Urmărirea progresului se bazează pe lansări de versiuni de software și decizii majore mai degrabă decât pe documente scrise.

Metodologia proiectului Romulus constă din trei faze (figura 7), care sunt acoperite continuu în construirea iterativă a unui produs software:

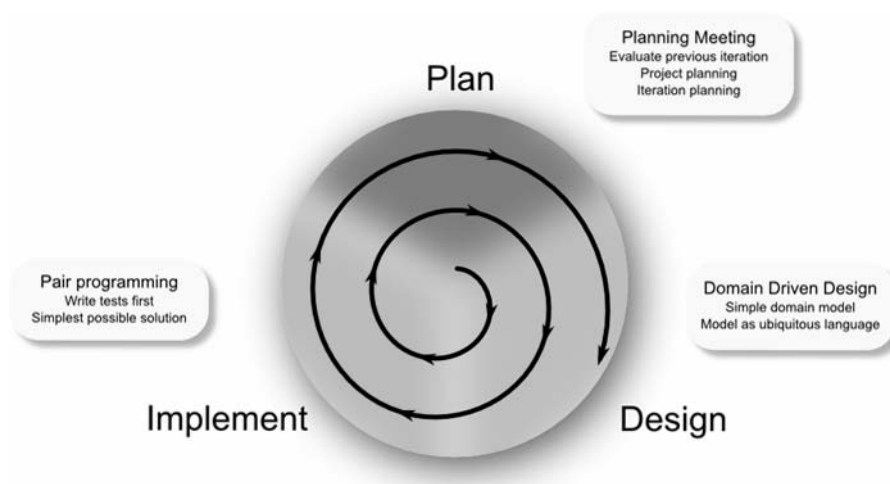

Figura 7. Fazele metodologiei Romulus

Plan

Faza de plan este inspirată din structura de planificare a metodologiei Extreme Programming. Faza plan pentru metodologia Romulus a constat în conferințe de planificare în care au fost discutate proiectul, obiectivele repetitive și sarcinile. Toți membrii echipei, inclusiv utilizatorii, au fost prezenți la reuniune. Întrucât faza de plan este prezentă în fiecare repetare, Reuniunea Planificare a avut loc săptămânal. Durata reuniunii a fost mai mare prima oară (în zile diferite), în cazul în care cerințele utilizatorilor au fost incomplete și instabile.

Proiectarea

De obicei, aplicațiile prezintă funcționalități similare, definiția domeniului fiind una dintre sarcinile cele mai complexe de dezvoltat. În această metodologie, pentru a efectua această activitate este recomandată proiectarea axată pe domeniu. Proiectarea axată pe domeniu este o evoluție a modelării domeniului orientată pe obiect, în care un set de modele de proiectare și de

bune practici este definit în scopul de a facilita întreținerea software-ului și procesul de testare.

Proiectarea axată pe domeniu se compune din trei etape:

- În primul rând, adoptarea unui model simplu al domeniului;
- În al doilea rând, utilizarea modelului domeniului ca limbaj de comunicare (numită limbaj omniprezent);
- Și în al treilea, păstrarea, la zi, a modelului domeniului.

Modelul simplu al domeniului

Un model al domeniului reprezintă o parte a lumii reale cu care utilizatorii de software doresc să interacționeze. Un model al domeniului constă dintr-un set de entități fundamentale, precum și relațiile dintre acestea. Acesta este doar un mecanism de a construi software-ul unde nu trebuie modelate toate detaliile.

Dar modelul nu este doar o schemă de date, aceasta este cheia pentru a rezolva o problemă complexă; modelele și recomandările expuse în abordarea de proiectare bazată pe domeniu trebuie să fie luate în considerare pentru a obține un model simplu care, în același timp, colectează toate informațiile necesare pentru punerea lor în aplicare în aplicație. Modelul va evolua în timpul dezvoltării aplicației; împreună cu principiile Agile, simplitatea este o prioritate, iar acest lucru trebuie să fie păstrat până la sfârșitul proiectului.

În definirea modelului, utilizatorii și dezvoltatorii trebuie să lucreze împreună pentru a obține cea mai bună soluție, studiind diferitele opinii și scenarii de utilizare.

Un limbaj omniprezent

Modelul obținut stabilește un limbaj comun. Scopul său este ameliorarea comunicării între dezvoltatori și utilizatori. Construirea unui glosar de termeni pe baza modelului poate ajuta la folosirea acestuia. De asemenea, aceasta facilitează gestionarea eterogenității între paradigme diferite.

Deși proiectarea orientată pe obiect este paradigma cea mai utilizată, în unele cazuri este necesar să se lucreze cu paradigme diferite, cum ar fi paradigme relaționale (folosirea de baze de date relaționale). Deoarece bazele de date gestionează persistența obiectelor, acestea sunt mai legate de modelul de obiecte decât alte componente, fiind necesar să se acorde o atenție deosebită paradigmei bazei de date.

Actualizarea modelului

Modelul domeniului va fi utilizat în toate fazele metodologiei: planificarea, proiectarea și implementarea. În fiecare repetare (iterație) vor exista schimbări ale modelului și, prin urmare, limbajul de comunicare va evolua.

În faza de plan, vor fi stabilite noile sarcini care trebuie dezvoltate și acestea vor fi reflectate în model în timpul fazei de proiectare. Modelul trebuie să fie păstrat actualizat și simplu, astfel încât în fiecare repetare, în faza de proiectare, se va face o revizuire în acest scop. În plus, în faza de punere în aplicare pot exista modificări asupra modelului și acestea trebuie incluse.

Codul evoluează în timpul procesului de dezvoltare, deoarece sunt puse în aplicare noi funcționalități sau îmbunătățiri ce au fost realizate. Îmbunătățirea codului, păstrând în același timp comportamentul său, se numește Refactorizare. Scopul Refactorizării poate fi îmbunătățirea calității codului, care este, de obicei, atins la utilizarea de modele și instrumente automate care se aplică acestor modele, sau pentru a îmbunătăți lizibilitatea și inteligibilitatea codului, deoarece definirea modelului de domeniu devine mai clară.

D.1 - proiectare Inițială

În această activitate, se face proiectarea inițială. Este construită o diagramă inițială a claselor, bazată pe indicațiile utilizatorului, care reprezintă toate elementele necesare pentru sarcina privind progresele înregistrate. Mai multe instrumente pot fi folosite pentru a reprezenta această diagramă, dar în orice caz, utilizatorii trebuie să fie capabili să o înțeleagă și să folosească termenii în model pentru a facilita, în viitor, comunicarea cu dezvoltatorii de iterații.

D.2 – Refactorizarea proiectării

În această activitate proiectarea inițială este refactorizată. După obținerea unui proiect inițial, modelele DDD și cele mai bune practici trebuie să fie aplicate pentru a îmbunătăți modelul domeniului, păstrând funcționalitatea inițială. În continuare, este prezentat un set de măsuri în scopul de a refactoriza modelul domeniului.

1. Analizarea asocierilor: O asociere stabilește o relație între două sau mai multe obiecte. Modelul trebuie să fie cât mai simplu posibil, iar evitarea de asocieri complicate este un mecanism bun pentru a realiza acest lucru. Unele idei pentru simplificarea asocierilor sunt: impunerea unei direcții, adăugarea unui calificativ, reducerea multiplicității și eliminarea de asocieri neesențiale. De exemplu, într-o aplicație blog există funcții postare (publicare) și comentarii. Fiecare postare are mai multe comentarii și fiecare comentariu aparține unei postări speciale. Putem reprezenta această asociere cum este descrisă sau putem simplifica prin impunerea unei direcții de la postări la comentarii și o multiplicitate, atâta timp cât o postare poate avea zero sau mai multe comentarii.

2. Entitățile, obiectele cu valoare și serviciile: Modelul trebuie să fie clar, făcând distincție între entități și obiectele cu valoare. O entitate este un concept fundamental: este necesar un atribut unic de identificare, deoarece starea sa se poate schimba în timpul executării produsului software. Un obiect cu valoare descrie doar o caracteristică a domeniului. Un obiect cu valoare nu are identitate și poate fi partajat. În unele cazuri, caracteristicile imuabile îmbunătățesc punerea în aplicare. În aplicația de blog, mesajele sunt entități, pentru că fiecare postare trebuie să fie unică; comentariile sunt obiecte cu valoare, acestea nu au identitate și același comentariu poate apărea în două postări. În cele din urmă, într-un model de domeniu nu există servicii. Acestea reprezintă procese care nu sunt responsabile de orice entitate sau obiect cu valoare. Dar, uneori, serviciile sunt suprasolicitate și funcțiile care corespund logicii de afaceri a unui obiect sunt puse în aplicare ca un serviciu. O bună practică pentru a evita această situație este aceea de a utiliza un verb ca nume de serviciu.

3. Utilizarea agregărilor: Agregarea constă dintr-un set de obiecte asociate, dar numai unul dintre acestea (rădăcina) poate fi referit de obiectele care sunt în afara agregării. Obiectele implicate într-o agregare acționează ca o unitate, facilitând gestionarea asocierilor complexe dintre obiecte. În domeniul unei aplicații de blog, postările și comentariile formează o agregare în care postările sunt rădăcină și controlează accesul la comentarii.

4. Selectarea arhivelor: Un alt șablon pentru a obține un model bun al domeniului este utilizarea arhivelor. Un depozit gestionează stocarea unui tip concret de obiecte. Aceasta implică punerea în aplicare a operațiunilor tipice pe o bază de date cum ar fi adăugarea, editarea și eliminarea elementelor și interogarea facilităților. Arhivele sunt: obiecte din domeniu asociate cu un agregat care gestionează stocarea datelor și regăsirea lor, precum și mecanisme de abstractizare a persistenței necesare pentru a efectua aceste operații. În domeniul blog-ului, de exemplu, vom folosi un depozit pentru a obține o postare sau o listă de postări stocate în baza de date. De obicei, fiecare framework (cadru) de dezvoltare web oferă o modalitate de a pune în aplicare persistența. Este important să se analizeze dacă framework-ul oferit este cel mai potrivit pentru aplicație sau dacă este cerută dezvoltarea unei soluții specifice.

5. Utilizarea „metodei fabricației” (Factory method)¹ pentru a crea obiecte: Un alt aspect ce se ia în considerare este crearea de obiecte și posibilitatea de a utiliza „fabrici” în acest scop. O „fabrică” definește procesul de creare a unui obiect. Folosirea unei „fabrici” este utilă numai atunci când obiectul de creat este complex. În restul cazurilor, utilizarea acesteia poate complica procesul și este mai bine să se utilizeze un simplu constructor. De exemplu, „crearea unei postări” este un proces ușor, așa că se va folosi un constructor. Dar dacă vrem să verificăm dacă o postare există, în multe site-uri de la distanță, înainte de a o crea, este necesar să se utilizeze o „fabrică” pentru a ascunde această operație. Pentru un obiect cu valoare, „fabrica” nu reprezintă același lucru ca și pentru o entitate. În primul caz, fabrica va defini complet procesul de creare, deoarece obiecte cu valoare sunt imuabile și trebuie să fie pe deplin descrise încă de la crearea lor; starea unei entități se poate schimba în timpul executării software-ului și fabrica sa trebuie să definească numai unele caracteristici ale acesteia. Mai ales, nu putem uita atributele sale de identificare.

6. Validarea modelului: În acest moment, este o bună practică pentru a continua cu securitatea utilizarea mai multor scenarii, pentru a confirma că modelul se potrivește cerințelor. Trebuie să ne asigurăm că activitățile ce se dezvoltă în această repetare pot fi puse în aplicare.

7. Divizarea modelului în module: În dezvoltarea unei aplicații de întreprindere, este necesară colaborarea cu mai multe persoane care lucrează în paralel, fiind necesar să se împartă modelul de domeniu într-un set de module. Pentru a menține integritatea sistemului, fiecare modul trebuie să fie definit cu un context delimitat. Trebuie să existe o integrare continuă și, de asemenea, este recomandabil să se reprezinte relațiile dintre modelele implicate în sistem, într-un context de hartă.

Implementare (Punerea în aplicare)

În faza de implementare, programatorii pereche vor scrie și testa codul necesar pentru a executa sarcinile în care sunt implicați, în conformitate cu modelul domeniului definit în faza precedentă. Punerea în aplicare trebuie să fie simplă și ușor de înțeles, de exemplu, oricine ar trebui să poată citi codul și să înțeleagă cum este modelat și ce funcționalitate este destinată să îndeplinească, în scopul de a facilita refactorizarea sa și extinderea în iterații viitoare.

Pașii pentru a dezvolta modelul domeniului urmează metodologia prezentată în [Ric06]. Interfața este implementată cu ajutorul unei abordări Test Driven Development (TDD - Dezvoltare condusă de testare), în care testele sunt puse în aplicare înainte de scrierea codului, facilitând executarea lor după dezvoltarea de cod, pentru a se asigura că cerințele sunt îndeplinite cu respectarea sarcinii care este în curs de dezvoltare.

Activitățile care sunt efectuate în faza de implementare sunt prezentate în Figura 8.

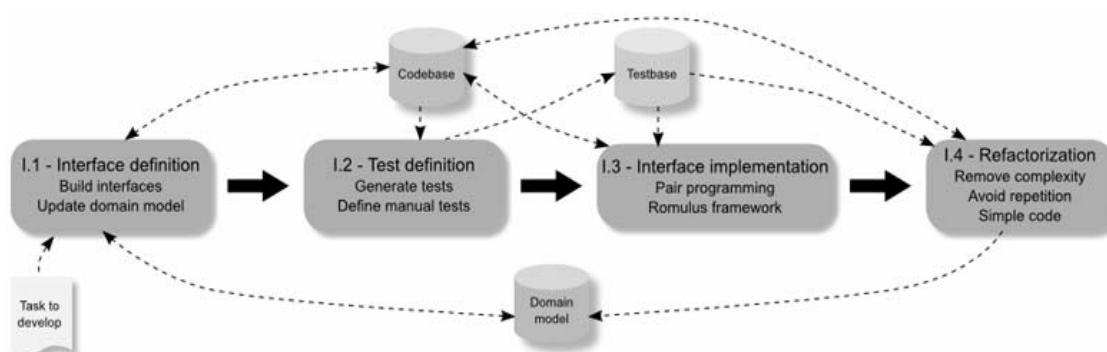

Figura 8. Activități în faza de implementare

¹ **Factory method** se referă la procesul de creare a obiectelor prin abstractizarea unui constructor (e tipic pt. Java). Există câte o metodă pentru fiecare tip de obiect care poate fi creat; în programare este cunoscut ca „factory method pattern”.

1 - Interfață - definire

În această activitate, proiectarea informațiilor este adaptată la tehnologia / punerea în aplicare specifică, respectiv, framework-ul Romulus și sunt definite interfețele sau clasele vide. Intrarea pentru această activitate este modelul domeniului și sarcina de implementare (punere în aplicare).

Interfața fiecărei clase este compusă din atribute și definiții ale metodelor. Aceasta poate fi definită în două etape:

a) Clasele identificate, care corespund entităților și obiectelor de valoare cu atributele lor și relațiile, care sunt definite în modelul de domeniu.

b) Comportamentul se adaugă la modelul de domeniu prin definirea responsabilităților și colaborărilor, în funcție de sarcina curentă în curs de dezvoltare. Responsabilitățile determină ce clase trebuie să facem și sunt puse în aplicare prin una sau mai multe metode. Colaborările indică ce clase sunt solicitate de către o altă clasă pentru a realiza responsabilitățile sale.

2 - Definirea Testului

Cele mai multe cazuri de testare vor fi generate automat din clasa interfețe. Generatorul de test Romulus va folosi adnotări pentru a finaliza definirea testelor. În unele cazuri, testele nu pot fi pe deplin generate automat și dezvoltatorii trebuie să le completeze cu funcționalitățile dorite.

În această activitate, ar trebui să fie definită o suită de teste care acoperă un număr rezonabil de cazuri. Aceasta ar trebui să includă, cel puțin, cazuri de testare generate automat și cazuri de testare generate semi-automat, umplute manual.

3 - Implementarea (punerea în aplicare a) Interfeței

În această activitate, clasele sunt completate cu codul corespunzător, astfel încât suita de teste să se execute fără erori. Framework-ul Romulus permite dezvoltarea de aplicații Java. El este compus dintr-un set de Aspecte care gestionează caracteristicile necesare pentru a dezvolta aceste tipuri de aplicații, cum ar fi persistența sau vizualizarea. Fiecare Aspect este pus în aplicare prin unul sau mai multe module, permițând alegerea între diferite tehnologii care stau la bază.

Folosind Romulus, efortul de dezvoltare se axează pe punerea în aplicare a domeniului. Prin urmare, după definirea sarcinii necesare pentru punerea în aplicare a relațiilor utilizatorului și de definire, în faza de proiectare, a modelului simplu de domeniu, acesta este momentul de punere în aplicare prin intermediul lui POJO (Plain Old Java Object). POJO-urile sunt clase simple Java care sunt axate pe probleme de afaceri. Folosind POJO, dezvoltarea este mai ușoară, mai rapidă și independentă tehnologic.

Ca orice clasă Java, POJO-ul constă dintr-un set de atribute și metode. Ca cele mai bune practici de proiectare, aceste atribute și metode trebuie să reprezinte informații care sunt prezente în modelul domeniului; această abordare este utilizată în Romulus. Cu toate acestea, anumite informații necesare pentru a face să meargă aplicația nu sunt prezente în domeniu. Aceste informații se numesc preocupări „cross-cutting”². În Romulus, preocupările „cross-cutting” sunt modelate prin Aspect-e. Aspect-ele reprezintă punctele de vedere independente de aplicație care afectează diferite unități logice sau de domeniu. Pentru a realiza acest lucru, POJO-urile au un set de adnotări Java asociate care sunt conforme cu metadatele claselor. Aceasta permite definirea fiecărui Aspect.

Modulele pun în aplicare unul sau diferite Aspect-e ale unei aplicații. Acest lucru permite Romulus să fie un metaframework: aplicațiile sunt definite într-un mod independent tehnologic

---

² **Cross-cutting** este o tehnică de editare, cel mai des folosită în filme, pentru a stabili acțiuni care apar în același timp în două locații diferite

în funcție de diferite Aspect-e. Diferite module pot fi conectate în intrare sau ieșire, mai târziu, și arhitectura Romulus va permite ca implementarea aplicației să rămâne neatinsă. Exemple de module disponibile sunt Persistența-JPOX (care acoperă Aspect-ul persistence), View-Echo2 (view Aspect) sau modulul Users (authentication Aspect).

Pentru a rezuma, într-o aplicație Romulus conceptele de domeniu sunt definite prin POJO-uri. Adnotările sunt incluse în aceste POJO pentru a defini detaliile Aspect. În cele din urmă, modulele sunt selectate pentru a pune în aplicare aceste Aspect-e.

5. Concluzii

Această lucrare furnizează dezvoltatorului o metodologie integrată și recomandări de bune practici pentru dezvoltarea de aplicații, într-un mod principal.

În plus, documentul prezintă noile module Roma, precum și arhitectura noului plugin. Ca rezultat, metaframework-ul Roma oferă un set complet și flexibil de funcționalități pentru dezvoltarea rapidă a proiectelor.

Datorită activității desfășurate în Romulus, au fost dezvoltate, în conformitate cu funcționalități definite de cerințele Romulus, unele noi module adăugate, datorită componentei Roma, la arhitectura sa expandabilă de plug-in-uri, cum ar fi View Aspect, Semantic Aspect, module de scripting server side, logging sau flow management.

BIBLIOGRAFIE

- [RomaURL] Roma Meta Framework project, <http://www.romaframework.org>
- [FreURL] Freemarker project, <http://freemarker.org/>
- [FrmURL] FreeMarker manual, <http://freemarker.org/docs/index.html>
- [Abr02] Abrahamsson, P., Salo, O., Ronkainen, J. and Warsta, J. Agile software development methods. VTT Publications, 2002.
- [Amb02] Ambler, S. Agile Modeling: Effective Practices for Extreme Programming and the Unified Process. New York, John Wiley & Sons, Inc., 2002.
- [Aqu08] Dell'Aquila L., Garulli L., and Maestro G., Roma <Meta> Framework Handbook, 2008.
- [Bec99] Beck, K. Extreme programming explained: Embrace change. Reading, Mass., Addison-Wesley, 1999.
- [Cro02] Crowston, K. and Scozzi, B. Open source software projects as virtual organisations: competency rallying for software development. IEE Proceedings – Software 149(1): 3–17, 2002.
- [Fel00] Feller, J. and Fitzgerald, B. A Framework Analysis of the Open Source Software Development Paradigm. 21st Annual International Conference on Information Systems, Brisbane, Australia, 2000.
- [Haw00] Hawrysh, S. and Ruprecht, J. Light Methodologies: It's Like Déjà Vu All Over Again. Cutter IT Journal. 13: 4–12, 2000.
- [Ken06] Ken Schwaber, 2006, SCRUM Development Process, Advanced Development Methods, <http://jeffsutherland.com/oops/schwapub.pdf>

- [Kru00] Kruchten, P. The Rational Unified Process: an Introduction. Addison-Wesley, 2000.
- [Mar98] Martin, R. C. The Process. Object Oriented Analysis and Design with Applications. Addison Wesley: 93–108, 1998.
- [Ric06] Richardson, C. POJOs in Action, Developing Enterprise Applications with Lightweight Frameworks. Manning Publications, 2006.